

Ece ALPAY

**İNGİLİZ VE TÜRK
YARGILAMA HUKUKUNDA
SÖZLÜLÜK İLKESİ**

onikilevha

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ	VII
İÇİNDEKİLER	XI
KISALTMALAR LİSTESİ	XV
GİRİŞ	1

BİRİNCİ BÖLÜM SÖZLÜLK İLKESİNİN TEMELLERİ

I. SÖZLÜLK İLKESİNİN TARİHSEL TEMELLERİ.....	5
A. ROMA HUKUKU TEMELLERİ.....	6
B. ALMAN HUKUKU TEMELLERİ	8
1. Müşterek Hukuk Etkisi (14. yy. - 17. yy.).....	9
2. Fransız Hukuku Etkisi (17. yy. - 19. yy.)	14
3. Hannover Modeli	19
4. İmparatorluk Medeni Usûl Kanunu (Civilprozeßordnung für das Deutsche Reich)	21
C. İNGİLİZ HUKUKU TEMELLERİ	23
1. Common Law Mahkemeleri Öncesi Dönem.....	23
a. Norman İstilası Öncesi Dönem	24
b. Norman İstilası Sonrası Dönem.....	25
c. Magna Carta'nın Kabulü	26

2. Common Law Mahkemeleri Sonrası Dönem	28
a. Mahkeme Teşkilatı.....	28
b. Yargılama Usülleri.....	29
(1) Genel Olarak.....	29
(2) Jürili Yargılama Sistemi	31
(3) Equity Yargılaması	37
3. Judicature Acts'in Kabulü Sonrası Dönem.....	39
4. Woolf Reformu Sonrası Dönem.....	41
II. SÖZLÜLÜK İLKESİNİN KAVRAMSAL TEMELLERİ	44
A. SÖZLÜLÜK İLKESİNİN TANIMI	45
B. SÖZLÜLÜK İLKESİNİN BAZI İLKELERLE İLİŞKİSİ	50
1. Aleniyet İlkesi ile İlişkisi.....	51
2. Doğrudanlık İlkesi ile İlişkisi.....	53
3. Adil Yargılanma ve Hukuki Dinlenilme Hakları ile İlişkisi....	55
4. Teksif ve Yoğunlaştırılmış İlkeleri ile İlişkisi	57
5. Dava Malzemesinin Taraflarca Getirilmesi İlkesi ile İlişkisi.	61

İKİNCİ BÖLÜM **SÖZLÜLÜK İLKESİNİN UYGULANMASI**

I. YARGILAMA AŞAMALARI	65
II. SÖZLÜLÜK İLKESİNİN YARGILAMA AŞAMALARINDAKİ ETKİSİ.....	72
A. SÖZLÜLÜK İLKESİNİN ESAS YARGILAMAYA	
HAZIRLIK AŞAMASINDAKİ YANSIMALARI	72
1. İngiliz Hukuku Düzenlemesi	73
a. Taraf Beyanlarının (Statements of Case) Sunulması.....	75
(1) Taraf Beyanlarının (Statements of Case) Kapsamı	75
(2) Taraf Beyanları (Statements of Case) ile Sözlülük	
İlkesi Arasındaki İlişki	79
b. Belgelerin Açıklanması (Disclosure of Documents).....	81

---

(1) Belgelerin Açıklanmasının (Disclosure of Documents) Kapsamı	81
(2) Belgelerin Açıklanması (Disclosure of Documents) ile Sözlülük İlkesi Arasındaki İlişki	84
c. Dava Yönetimi (Case Management)	86
d. Taraf Beyanlarının Genişletilmesi ve Değiştirilmesi (Amendments to Statements of Case)	90
2. Türk Hukuku Düzenlemesi	95
a. Dilekçeler Değişimi Aşaması.....	96
(1) Dilekçelerin Kapsamı	97
(2) Dilekçeler ile Sözlülük İlkesi Arasındaki İlişki.....	107
b. Ön İnceleme Aşaması.....	108
(1) Ön İncelemenin Kapsamı.....	110
(2) Ön İnceleme ile Sözlülük İlkesi Arasındaki İlişki....	115
c. İddia ve Savunmaların Genişletilmesi ve Değiştirilmesi.....	116
3. Karşılaştırma ve Değerlendirmeler	120
B. SÖZLÜLK İLKESİNİN ESAS YARGILAMA (DURUŞMA) AŞAMASINDAKİ YANSIMALARI	124
1. Duruşma Sistemlerine Yönerek Tartışmalar	126
a. Yoğunlaştırılmış Duruşma.....	127
b. Ardışık Duruşma	129
2. İngiliz Hukuku Düzenlemesi	130
a. Davanın Takdimi ve Akışı.....	133
b. Dava Malzemesinin Toplanması	134
(1) Davacı Dosyası (Trial Bundle)	136
(2) Hukuki Argümanların Sunulması (Skeleton Arguments)	137
(3) Tanığın Dinlenmesi (Examination of Witness).....	138
(4) Uzman Tanığın Dinlenmesi (Examination of Expert Witness)	142
c. Hükmün Verilmesi.....	145
3. Türk Hukuku Düzenlemesi	146

a.	Tahkikat Aşaması.....	147
(1)	Duruşmaların İcrası.....	149
(2)	Duruşmada Sözlü Olarak Yapılan Usûli İşlemler	152
i.	Tarafların Dinlenmesi.....	152
ii.	İsticvap	155
iii.	Tanığın Dinlenmesi	158
iv.	Bilirkişinin ve Uzmanın Dinlenmesi.....	165
b.	Sözlü Yargılama Aşaması.....	167
c.	Hüküm Aşaması	169
4.	Karşılaştırma ve Değerlendirmeler.....	170
	SONUÇ	175
	KAYNAKÇA	181